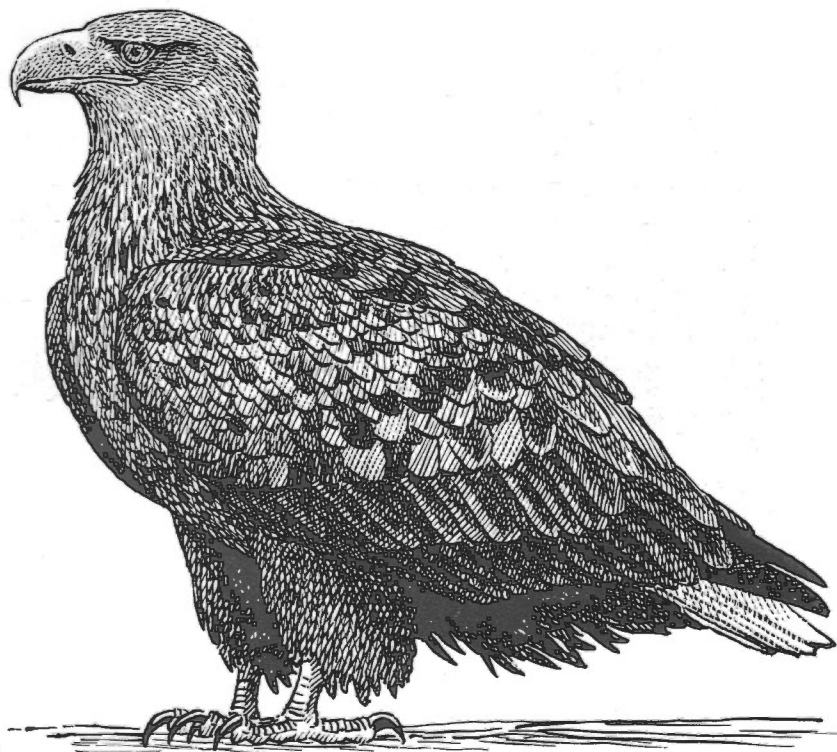

VÅRE ROVDYR

årgang 7

3.93

issn 0801-4728

VÅRE ROVDYR

Postboks 17 - 2420 Trysil

Tidsskriftet VÅRE ROVDYR er medlemsorgan for foreningen
VÅRE ROVDYR, og utkommer fire ganger i året.

Ansvarlig utgiver/redaksjon:
Foreningens styre

Medlemskontingent / Abonnement Minimum kr 100,-
Juniormedlem (under 18 år) kr 50,-
Postgiro 0806 4429494 Bankgiro 1800.20.97644

INNHold

Leder	81
Henvendelse og svar om bjørnefellinger	83
Ja, de penga	87
Haukeslipp	88
Ny forskrift om forvaltning av store rovdyr	90
Nye regler for erstatning etter rovdyrskade	95
En nasjonalpark roper ulv	97
Ulv i Mellom- og Sør-Europa	100
Nytt fra mange land	101
Ord i rett tid ?	103
Bokanmeldelse	104
Bjørn mot pitbull	106
Nye pins	107
Fugletur til Marokko	109

FORENINGEN VÅRE ROVDYR

arbeider for å spre fakta om rovpattedyr og rovfugler,
og for at disse artene skal leve i livskraftige bestander
og forvaltes etter norsk lov og internasjonale avtaler.

Forsidetegning ved Viggo Ree: Voksen havørn
Baksidfoto: Paul Granberg

Trykk:
Gausdal Trykkeri

Utgitt med støtte fra
Verdens Naturfond

Er bjørnen farlig ?

Etter de seneste års bjørnepåskytninger melder dette spørsmålet seg. Alle disse påskytningene har vært et resultat av påstått nødverge ut fra frykt og redsel fra personer med gevær, og som har trodd at bjørnen har vært aggressiv fordi den har vært nærgående. Selvfølgelig skal man ha forståelse for at folk kan bli redde, særlig med tanke på den århundrelange mistolkningen av rovdyrenes oppførsel, gjenspeilet i bl.a. utstoppede bjørner på to bein, løftende fremlabber og flerrende tenner. Dette i tillegg til fantasifulle "røverhistorier" har fremstilt bjørnen som et aggressivt og farlig rovdyr. Med dette som bakgrunn er det naturlig at fantasien settes ytterligere i sving. Jeg sier ikke at bjørn i likhet med andre dyr aldri kan være farlig og ikke gå til angrep, men da skal det være helt spesielle betingelser, og hvor retrettmulighetene for bjørnen er svært små.

At man kommer nær dyr i skogen hender fra tid til annen under spesielle og gunstige forhold. Bjørner er ikke noe unntak i så måte, selv om luktesans og hørsel er meget velutviklet hos arten. Enkelte bjørner (spesielt unge bjørner) kan være litt nysgjerrige, og helst da i situasjoner hvor dyret er usikker på hva den har rundt seg. Den kan da reise seg på to for å få inn det riktige luktinntrykk. Slike situasjoner mistolkes av enkelte jegere. Redselen tar overhånd og børsa er altfor lett å ty til. Med gevær har man alle muligheter til å skremme dyret eller komme seg unna på en trygg måte.

Jegerorganisasjonene har her et viktig arbeid foran seg til å informere og lære jegere til å takle slike situasjoner i naturen. Enkelte deler av jegerstanden ser også på bjørnen og rovdyr generelt som konkurrenter til viltet, noe som bl.a. lokale skuddpremieordninger på rovvilt vitner om. Men man burde tro at de fleste har respekt for

mangfoldigheten i den naturen de selv skal høste av. Naturglede ved jakten blir stadig nevnt, og gleden må da være ekstra stor når man opplever truede dyrearter som bl.a. bjørn i norsk natur.

Konflikt mellom rovdyr og utmarksnæringen er ikke noe nytt - en konflikt som vil vedvare. Direktoratet for naturforvaltning inviterte til et bjørnemøte 19/10 i DN's lokaler med alle berørte parter. Både forvaltning, forskning, naturvern og næringsinteressene skulle i korthet legge frem deres syn på saken. Konfliktene med bjørneskader Nord-Trønderlag var nok mye av utgangspunktet for møtet, for i dette fylket har temperaturen blitt skrudd opp meget høyt. Selvfølgelig kan man ikke løse konflikter på en dag, noe som heller ikke var intensjonen med møtet. Men slike møter kan være viktige for å øke forståelsen og forbedre dialogen mellom partene. Men en forutsetning for at bedringer skal oppnås er at man i utgangspunktet viser tilbødig respekt overfor lovverk og enstemmige politiske avgjørelser. Med dette som plattform savner jeg et langt mer aktivt engasjement fra landbruksmyndighetene og landbruks-organisasjonenes side med veiledning og støtte til tiltak for å dempe rovdyrkonflikter, i stedet for å vise motvilje overfor de målsetninger som våre politiske myndigheter har vedtatt.

Morten Bilet

Direktoratet for Naturforvaltning
Tungasletta 2
7000 Trondheim

Oslo, 19.07.93.

Vedr. DN's uttalelser om økte fellingstillatelser på bjørn

I de siste dagene har det vært flere radioprogram og avisoppslag etter at Direktoratet for Naturforvaltning gikk ut med at det kunne bli aktuelt med flere bjørneavskytinger i Norge. Noen av oppslagene gikk bl.a. på at DN vil samarbeide med svenske styresmakter om felles fellingskvoter for bjørn på tvers av landegrensene.

Vår første reaksjon var at DN neppe kunne være riktig sitert i media, og at dette var "to fjær som ble til fem høns". Et felles forvaltningssamarbeid med Sverige høres riktig ut i og med at Norge i dag i stor grad er berørt av den svenske bjørnebestanden, men dette fritar selvfølgelig ikke Norge for et ansvar for arten hvor den overordnede målsetningen er å ta vare på bjørnen i en levedyktig bestand på *norsk* jord. Vi har forstått at uttalelsene er ment slik at det på sikt, med en livskraftig bestand, vil kunne være muligheter for uttak av "plagsomme" bjørner som gjør stor skade. Dette har vi forståelse for. I dagens situasjon med ingen egen reproduserende bestand bør derimot kriteriene for felling være svært strenge, da spesielt i kjerneområdene, og i områder hvor binner eventuelt oppholder seg.

Etter at vi har fått en muntlig bekreftelse på at uttalelsene fra DN delvis er feilsisert og feilfortolket, ønsker vi likevel en kort og konkret redegjørelse fra DN slik at vi kan føle oss trygge på at forvaltningsmyndighetene følger de overordnede målsetninger som departement og storting har satt for bjørn på norsk jord.

Derfor håper vi å få svar fra DN på følgende spørsmål:

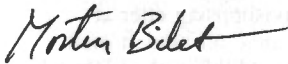
- 1) Hvor stor forutsetter DN at den norske bjørnestammen skal være (i antall ynglende bjørn på norsk jord) før det kan være aktuelt å ta ut flere skadegjørende individer enn det DN legger opp til i dag?

2) Som kjent finnes det meget sparsomt med dokumentasjon på yngling av bjørn på norsk jord i senere år. De fåtallige binnene som er registrert, befinner seg i grenseområdene mot Sverige i likhet med flertallet av øvrige bjørner. Kan vi være sikre på at disse binnene får det vernet som er nødvendig for å styrke bestandssituasjonen på norsk jord ?

3) Hvilke kriterier og hvor stort skadeomfang skal ligge til grunn for en eventuell fellingstillatelse på bjørn i kjerneområdene og i områder mot svenskegrensen hvor binner i dag oppholder seg ?

3) I Rovviltmeldingen er det gitt forslag til ulike forebyggende tiltak ved skade på bufe. Når kan disse ordninger iverksettes og hvilke tiltak er aktuelt å benytte i skadesituasjoner innenfor kjerneområdene ?

Med vennlig hilsen

Morten Bilet
Foreningen Våre Rovdyr

Stig Hvoslef (sign.)
Verdens Naturfond

Thor Midteng (sign.)
Norges Naturvernforbund

Helge Rinden (sign.)
Norsk Zoologisk Forening

Kopi: Miljøverndepartementet

DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING

Kontor: Tungasletta 2, Telefon: 07 58 05 00, Telefax: 07 91 54 33

Postadresse: 7005 Trondheim

Verdens Naturfond
Norges Naturvernforbund
Norsk Zoologisk Forening
Foreningen Våre Rovdyr
v/ Morten Bilet
Nils Juelsgt. 3
0272 OSLO

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

93/8871 JTB LØ

08.09.93

Ark. 445.21

HENVENDELSE VEDR FELLINGSTILLATELSER PÅ BJØRN

Vi viser til Deres brev av 19.07. d å angående ovennevnte. Vi viser samtidig til vårt brev av 05.08. d å hvor vi bl a inviterer verneorganisasjoner, næringsorganisasjoner og forvaltningen til et møte om forvaltning av bjørn og forebyggende tiltak mot rovviltskader på husdyr.

Deler av de spørsmål som dere reiser er besvart i vårt brev av 05.08. Flere av de problemstillingene som dere tar opp er dessuten på dagsorden under møtet i Trondheim 19.10. Vi vil derfor ikke gå inn på disse spørsmålene i detalj her, men håper at møtet vil bidra til konstruktiv debatt omkring disse temaene.

I forhold til det som tas opp i Deres brev vil vi likevel her kommentere forholdet omkring vern av binner i Norge. Hittil i år er det felt en hannbjørn og ei binne under skadefelling i Norge. Begge to ble felt i Nord-Trøndelag etter at fylkesmannen hadde iverksatt fellingstillatelser gitt av Direktoratet for naturforvaltning. Det vil etter alt å dømme ikke bli gitt flere fellingstillatelser på bjørn i år, spesielt på grunn av at det ikke er lenge til normal nedsankingsdato for sau. I tillegg er det i sommer som kjent flyttet en radiomerket bjørn til Sverige som et alternativ til felling.

Direktoratet for naturforvaltning er enig i at de få binnene som oppholder seg i Norge må få et strengt vern. Dette fordi vi bl a har forpliktet oss til å sikre reproduksjon av bjørn i landet. Dette gjenspeiler seg også ved at binner med unger er unntatt fra felling i forbindelse med fellingstillatelser. Vi viser også i den forbindelse til vårt brev av 15.07. d å til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag med gjenpart til dere angående betinget fellingstillatelse på bjørn, hvor det bl a var knyttet følgende vilkår til en eventuell iverksettelse av fellingstillatelsen:

" Det er større sjanse for at binner oppholder seg ved riksgrensa og i nærheten av denne enn andre steder i fylket. En bør derfor, under forutsetning av at skadebildet tilsier det, avgrense området fellingstillatelsen skal gjelde for i størst mulig grad til å gjelde andre deler av fylket enn ved riksgrensa. Må likevel området ved riksgrensa tas med, skal det vises ekstra forsiktighet under fellingsforsøket for å forhindre at binne blir felt."... " Det skal i størst mulig grad benyttes jaktformer som lettest mulig kan avsløre kjønnnet til bjørnen".

Dessverre viste det seg at nettopp ei binne likevel ble felt i dette tilfellet. Dette vil en aldri kunne forsikre seg helt mot. Totalt er det imidlertid felt bare 2 - 3 binner som lovlig skadefelling av bjørn i Norge etter fredningen i 1973.

Med hilsen

Vemund Jaren
Vemund Jaren e.f.
kontorsjef

Jørund T. Braa

Østlendingen TORSDAG 21. OKTOBER 1993

Rift etter bjørnekjøttet

Såvel kjøtt som skinn fra Våler-bjørnen er ettertraktet. Kommunen vil gjerne sikre seg begge deler, og man har fått forespørsel fra et par interessenter til kjøttet dersom kommunen får tilslaget. 20.000 kroner tilbyr Lunderby Kolonial Våler kommune.

AV
ERIK BORG

Bjørnen som oppholdt seg i Våler-skogene fram til for et par uker siden, var nok ikke like populær hos alle, men etter sin død er det i hvert fall ingen tvil om at den er ganske så populær. Våler kommune jobber aktivt for å få både skinn og kjøtt tilbake til bygda.

Kommunen ønsker å få bjørnen utstilt slik at den kan bli brukt til undervisning- og opplysningsformål. Fra kommunens side blir det påpekt at den historisk sett vil ha uvurdelig betydning for Finnskogen og også kunne ha stor betydning for markedsføringen av distriktet til turistformål.

Direktoratet for Naturforvaltning (DN) skal bestemme framtidige eiere av både kjøtt og skinn. Mens det kan ta noe tid før skinnen får sin nye eier, kan det allerede denne uka være avklart hva som skjer med kjøttet. Bestemmelsestidspunktet avhenger av obduksjonen.

Våler kommune har fått et

par forespørsler om kjøp av bjørnekjøtt. Lunderby Kolonial, to butikker i Oslo, tilbyr 20.000 for kjøttet og er også villig til videre forhandlinger.

Gravberget Gård representerer den lokale interessen så langt, og i kommunens brev til DN går det klart fram at lokale firma vil bli tilgodesett.

— Det er satset stort på turisme på Finnskogen og kjøttet fra bjørnen, som ble skutt på Finnskogen, vil ha stor markedsføringsverdi for serveringsstedene i Finnskog-distriktet. Det vil også ha stor verdi for den videre markedsføringen av turisme i distriktet, sier rådmann Asgeir Rustad.

— Interessen for bjørnekjøtt bruker å være størst i området den blir skutt i, og i praksis bruker bjørnekjøtt å komme tilbake, sier førstekonsulent Ole Ketil Bøkseth hos DN.

I prinsippet bestemmer prisen hvem som får kjøttet, men den høyeste prisen trenger ikke alltid å vinne fram.

Tidligere i år ble det skutt bjørn i Lierne. Kjøttet ble solgt for 65-70 kroner. Det må vel kunne kalles billig?

Østlendingen

LØRDAG 11. SEPTEMBER 1993

— Straff ulvedreperne hardt

— Enkeltpersoner har i det siste stått fram som jegere i pressen og erkjent organisert ulvedrap. Vi i Hedmark Jeger- og Fiskeforbund tar på det skarpeste avstand fra denne virksomheten, sier formann Knut Monssen og sekretær Trond Heldaas.

— Vi oppfatter ikke disse personene som jegere - slik de sjøl betegner seg. De er kriminelle elementer som bør straffes etter lovens strengeste rammer for faunakriminalitet, mener Hedmark Jeger- og Fiskeforening.

— Slik virksomhet som disse bedriver gjør bare forholdene vanskeligere som dem som kjemper seriøst for sine standpunkter i rovdyrdebatten, legger Knut Monssen og Trond Heldaas til.

JA, DE PENGA !

I en nordlandskommune skjøt en jeger på to dager i februar 1993, tre gauper. Det var en hanngaupe en hunngaupe og en unge. For disse dyrene innkasserte jegeren følgende summer:

Først fikk han kr. 6000,- pr. dyr i SKUDDPREMIER fra kommunen, utbetalt av viltnemnda! Deretter fikk han kr. 1000,- pr. dyreskrott ved innsendelse til Norsk institutt for naturforskning (NINA). Ungen ble solgt til utstopping for kr. 5000,-. Kjøper var viltnemndas formann. Også ett av de voksne dyra skulle selges.

Forutsetter vi at jegeren fikk minst like mye ved salg av det voksne dyret som for ungen, betyr det at han ved å utslette en hel gaupefamilie, raskt hovet inn kr. 31000,- i tillegg til at han fortsatt hadde et gaupepelt som trofé for seg selv eller til salgs.

Dette skjer med en dyreart som er fredet i vårt naboland av hensyn til fare for utryddelse, og som i Norge er betegnet som truet og delvis totalfredet på grunn av manglende kjennskap til bestandssituasjonen.

Hørte vi snakk om forvaltning i tråd med føre-var-prinsippet en gang i tiden?

HAUKE- SLIPP

Tekst og foto:
Paul Granberg

I Våre Rovdyr nr. 3/1988, hadde Fåbergmannen Helge Grønlien artikkel om behandling og rehabilitering av skadede fugler, med tanke på å berge fuglene for et videre liv i frihet. I Norge har man lite erfaring med dette, hva angår skadet vill fugl. I samarbeid med Oppland avdeling av Norsk Ornitologisk Forening ønsker Grønlien å vinne erfaring på dette området, spesielt med tanke på skadede fugler av sterkt truede arter, men også med tanke på bl. a. rent dyrevernmessige aspekter. Grønlien samarbeider med spesielt interesserte veterinærer og kirurger.

I løpet av de årene som har gått, har ca. 75 fugler vært innom Grønlien for behandling og rehabilitering. Det er mest rovfugler og ugler, men også enkelte individer av andre arter som t. eks. orrfugl har blitt behandlet.

De fleste skader er forårsaker av kollisjoner med telefon/kraftledninger og speilglassruter - altså menneskeskapte "feller", men det er også et og annet skadetilfelle av ukjent årsak samt sykdomstilfeller.

I hvilken grad det har lyktes å rehabilitere fuglene, har selvsagt vært avhengig av skadenes art og hvor raskt fuglene har kommet til behandling etter at skaden har oppstått, men med økende erfaring har suksessen økt. Siste året har 50% av de behandlede fuglene kommet på vingene i full frihet. Gjennomsnittlig behandlingstid for disse var 29 dager. For alle fugler som har vært innom i løpet av de årene som har gått, har 40% blitt friske og er sluppet fri, hvilket er en høy prosent i forhold til utenlandske erfaringer hvor det nevnes at 35% er betraktet som et bra resultat.

For litt siden var en spurvehauk klar for friheten, etter behandling av skader den hadde påført seg ved kollisjon med ei glassrute. Vi fikk være med under de siste forberedelser, og så fuglen starte sitt "andre liv" i frihet, til tydelig ergrelse for omegnens mange kråker.

Før slipp blir det kontrollert at alle fjær er intakt, rene og i orden. Så blir fuglene ringmerket slik at de kan identifiseres, dersom de senere blir funnet.

Så er øyeblikket kommet, - det øyeblikket som fuglen aldri hadde oplevd uten Grønliens entusiasme og omsorg.

FORSKRIFT OM FORVALTNING AV BJØRN, JERV, ULV OG GAUPE

Fastsatt ved kgl. res. av 9. juli 1993 med hjemmel i Lov om viltet av 29. mai 1981 nr. 38 med endringer, senest av 11. juni 1993, §§ 9, 12, 26 nr. 3 og 4, 35, 48 og 50.

§ 1 Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre bestander av bjørn, jerv, ulv og gaupe som er levedyktige på lang sikt. Innenfor denne ramme skal det arbeides for at de skader disse roviltartene volder for bufê- og tamreinnæring blir minst mulig.

§ 2 Fullmakter

Direktoratet for naturforvaltning kan gi nærmere bestemmelser og retningslinjer om forvaltningen, herunder om:

- Forvaltningen innenfor og utenfor administrative forvaltningsenheter for artene (kjerneområder)
- Fylkesmennenes ansvar og gjøremål vedrørende forvaltning av artene, herunder bestandsovervåking og skadedokumentasjon
- Samarbeidsordninger mellom fylkene og med nabolandene

§ 3 Skadefelling

Dersom bjørn, jerv eller ulv volder betydelig skade på bufê eller tamrein, kan direktoratet gi tillatelse til felling. Dersom gaupe volder slik skade kan fylkesmannen gi fellingsstillatelse.

Ved avgjørelsen skal det tas hensyn til størrelse og sammensetning av vedkommende roviltbestand, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling. Fellingstillatelsen skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall individer.

Før fellingsstillatelse gis skal det vurderes om det i stedet kan gjennomføres forebyggende tiltak for å begrense skadene.

Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingsstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling kun kan foretas av nærmere bestemte personer, om godkjente metoder for felling, utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av utgifter i forbindelse med felling.

§ 4 Lisensjakt

Dersom det anses nødvendig for å regulere veksten i en bestand av bjørn eller jerv, kan direktoratet åpne for bestandsregulering i form av lisensjakt. Vilkåret for dette er at vedkommende roviltbestand kan anses som levedyktig på lang sikt og at det har oppstått skader på husdyr eller tamrein i området.

Direktoratet fastsetter avgrensning av lisensjaktområdet, lisensjaktperiodens lengde, antall dyr som kan felles, eventuelt fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt fra lisensjakten.

Direktoratet gir nærmere regler om gjennomføring av lisensjakten, herunder om stansing av lisensjakten, reduksjon i antall dyr som kan felles, hvem som kan delta i lisensjakten og vilkår for deltakelse i jakten.

§ 5 Kvotejakt på gaupe

Dersom bestandsforholdene tilsier det, kan fylkesmannen fastsette kvoter for felling av gaupe innenfor nærmere avgrensede områder. Ved kvotefastsettelsen skal det angis antall dyr som kan felles. Det kan også gis bestemmelser om fordeling av kvoten på kjønn og alder og at bestemte typer dyr skal være unntatt.

Fylkesmannen kan ut fra en bestandsmessig vurdering til enhver tid stanse kvotejakten eller redusere fastsatt kvote.

Fastsatt kvote og avgrensing av jaktområdet skal kunngjøres offentlig på den måte som er vanlig i vedkommende distrikt. Felling av gaupe etter denne bestemmelsen skal straks meldes til fylkesmannen på slik måte fylkesmannen bestemmer.

§ 6 Retten til felte dyr

Vilt felt i medhold av forskriftens § 3 tilfaller Viltfondet.

Vilt felt i medhold av forskriftens § 4 tilfaller jeger eller jaktlag.

Den som feller jerv, bjørn eller gaupe i medhold av forskriftens §§ 4 og 5 plikter likevel vederlagsfritt å innlevere til vitenskapelige formål skrotten eller de deler av viltet som til enhver tid bestemmes.

§ 7 Ettersøk av såret rovvilt

Den som sårer bjørn, jerv, ulv eller gaupe under forsøk på avlaving i medhold av §§ 3, 4 eller 5 plikter å gjøre det en kan for å få avlivet dyret snarest mulig. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.

Det skal ikke gjøres forsøk på felling av nye dyr mens ettersøket pågår. Dersom pliktig ettersøk første dag er uten resultat, skal jeger eller jaktleder uten opphold underrette fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør hvordan det videre ettersøk skal ledes. De som har deltatt i forsøket på felling da dyret ble påskutt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

§ 8 Delegasjon

Direktoratet kan gi fylkesmannen myndighet til å iverksette fellingstillatelse gitt i medhold av forskriftens § 3, herunder også myndighet til å fastsette nærmere vilkår for bruken av fellingstillatelsen.

Etter å ha åpnet for lisensjakt og fastsatt hvor mange dyr som kan felles i henhold til § 4, kan direktoratet overlate administrasjonen av lisensjakta til fylkesmannen.

§ 9 Klageadgang

Vedtak i medhold av § 3 kan påklages etter reglene i forvaltningsloven.

§ 10 Dispensasjon

Direktoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra reglene i denne forskrift.

§ 11 Straff

Overtredelse av bestemmelsene i denne forskrift straffes etter straffereglene i viltlovens § 56.

§ 12 Ikrafttrede

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves:

- forskrift om forvaltning og adgang til felling av bjørn, jerv og ulv fastsatt ved kgl res 04.02.1983.
- viltmemndas myndighet til å gi fellingstillatelse på skadevoldende gaupe i forskrift om felling av viltarter som gjør skade, fastsatt av direktoratet 16.04.84, pkt. B.

MERKNADER TIL BESTEMMELSENE

Ad § 1

Forvaltningen av bjørn, jerv, ulv og gaupe skal bygge på den til enhver tid tilgjengelige kunnskap om biologiske og bestandsmessige forhold. I de tilfeller kunnskapen om nevnte forhold er begrenset, skal "føre var"-prinsippet praktiseres.

Ad § 2

Direktoratet for naturforvaltning skal ha hovedansvaret for forvaltningen, herunder forebyggende tiltak mot rovviltskader, skadefelling og bestandsregulering, bestandsregistrering, skadedokumentasjon og drift av et sentralt rovviltregister (Rovbasen). Direktoratet kan gi detaljerte bestemmelser og retningslinjer om de nevnte forvaltningsoppgavene, og for den myndighet som er lagt til underliggende organer.

Regelen fastslår at direktoratet kan fastsette detaljerte bestemmelser og retningslinjer for å etablere samordnede rutiner og samarbeidsordninger på tvers av de administrative grenser.

Ad § 3

Fellingstillatelsen skal i utgangspunktet være rettet mot bestemte individer som volder betydelige skader. Den skal i utgangspunktet derfor i sin alminnelighet kun utstedes i den periode av året slike skader oppstår.

Formålet med fellingen er å forhindre ytterligere tap av bufe eller tamrein. Det skal i utgangspunktet ikke gis fellingstillatelse dersom skader oppstår eller fortsetter som følge av at eierne ikke sørger for at f eks sauen blir sanket inn til normal tid.

Det primære kriteriet som skal vektlegges ved en eventuell tillatelse til skadefelling er om bestanden av vedkommende rovviltart er levedyktig på lang sikt. I tillegg til rovviltbestandens størrelse skal også bestandens kjønns- og alderssammensetning tas med i vurderingen så langt denne er kjent.

For å redusere faren for skader i et kronisk skadeområde kan en i spesielle tilfeller gi tillatelse til å ta ut jerveunger fra hi uten å felle mora. Slik felling kan vurderes i områder hvor en har store gjentatte skader og hvor bestanden ikke tilsier at lisensjakt bør vurderes eller hvor resultatet av lisensjakten har vært dårlig. Det vil ved slike fellingstillatelser bli stilt særlige vilkår, herunder om metode og nødvendig kunnskap og myndighet.

I områder hvor bufø og tamrein periodevis har overlappende beite, kan en ikke automatisk legge tap av bufø til grunn for å gi fellingstillatelse i tidsrom hvor bare tamrein bruker beitet. Fellingstillatelse for å forhindre ytterligere skader på tamrein skal være gjenstand for en vurdering hovedsakelig basert på betydelige tap av tamrein.

I tillegg til skadens omfang, skal også skadenes utvikling legges til grunn ved vurderingen av om det skal gis fellingstillatelse.

Bestemmelsens tredje ledd medfører at en fellingstillatelse ikke kan gis uten at andre forebyggende tiltak er vurdert og funnet mindre egnet i forhold til å avgrense skaden. At et tiltak finnes mindre egnet kan f eks bero på en landbruksfaglig vurdering av de driftsmessige konsekvenser av tiltaket, om tiltaket kan gjennomføres innenfor en økonomisk forsvarlig ramme og om tiltaket kan forventes å gi den nødvendige effekt.

Direktoratet kan også gi betinget skadefellingstillatelse til fylkesmannen slik at fylkesmannen får myndighet til å iverksette og knytte nærmere vilkår til tillatelsen, jf § 8.

Felling av dyr skal straks meldes til fylkesmannen på en slik måte fylkesmannen bestemmer.

Ad § 4

Lisensjakt er i likhet med skadefellingstillatelse motivert ut i fra behovet for å begrense skade, men skiller seg fra skadefellingstillatelse blant annet ved at den ikke er knyttet til en akutt tapssituasjon, og at felling kan skje utenom beitesesongen.

Det er et vilkår for å åpne for lisensjakt at vedkommende rovviltbestand anses som levedyktig på lang sikt, jf kommentarene om levedyktighet i § 3 ovenfor. Det er videre et vilkår for åpning av lisensjakt at det er oppstått skade på bufø etter tamrein.

Åpning av lisensjakt og avgrensning av lisensjaktområdet fastsettes som forskrift. Dette innebærer at forslaget på forhånd gjøres kjent slik at berørte interesser får anledning til å avgi uttalelse. Direktoratet skal innhente uttalelse fra fylkesmannen før det årlige uttak av dyr fastsettes.

Dersom særlige omstendigheter oppstår, det kan f eks være opplysninger om eller mistanke om avgang i bestanden som ikke var kjent på det tidspunkt vedtaket om lisensjakten ble fattet, har direktoratet adgang til å endre sitt vedtak, eventuelt stoppe videre jakt. Dersom antall tillatt felte dyr av en kategori er felt, f eks hundury, kan direktoratet stoppe lisensjakten selv om ikke alle tillatte dyr er felt. Dersom det felles dyr ulovlig eller i medhold av forskriftens § 3 eller viltlovens § 11 etter at det tillatte uttak er fastsatt, vil antall dyr som tillates felt bli redusert tilsvarende.

Siden lisensjakten er hjemlet i viltlovens §§ 12 og 35, er ikke lisensjakten knyttet til jaktrettshaver. Direktoratet fastsetter derfor hvem som kan delta i lisensjakten og hvilke vilkår som skal være oppfylt for å delta.

Felling av dyr skal straks meldes til fylkesmannen på en slik måte fylkesmannen bestemmer.

Ad § 5

Paragrafens første ledd gir fylkesmannen hjemmel til å fastsette fylkesvise eller distriktsvise kvoter for uttak av gaupe. I områder der det ikke er gaupebestander med tilstrekkelig reproduksjon, skal det ikke åpnes for jakt på gaupe.

Både kvotens størrelse og fordeling på kjønn og alder skal fastsettes på grunnlag av data om bestandens størrelse og sammensetning i vedkommende fylke/distrikt. Eventuell skade som gaupe volder kan også være et kriterium som legges til grunn ved fastsetting av størrelsen på kvoten.

Fylkesmannen har anledning til å endre sin kvotefastsettelse og /eller stanse videre jakt dersom særlige omstendigheter oppstår, jf merknadene til § 4 som gjelder tilsvarende.

Kvoteregulert jakt på gaupe er en ordinær jakt og er derfor underlagt ordinære jaktbestemmelser i medhold av viltloven. Dette innebærer bl a at en må ha tillatelse fra jaktrettshaver for å kunne utøve slik jakt. Det er jegerens plikt å holde seg orientert om kvotens størrelse, fordeling på kategorier dyr og status på avskytingen.

Av hensyn til kontrollen med at kvoten ikke skal overskrides skal felling av gaupe straks meldes til fylkesmannen. Fylkesmannen vil dermed om nødvendig kunne stoppe all jakt på kort varsel.

Ad § 6

Regelen gir retningslinjer for håndteringen av felte individer av artene.

Retten til å beholde gaupe felt i medhold av forskriftens § 5 bestemmes av jaktrettshaver.

På grunn av at forvaltningen har et direkte behov for å kunne nyttiggjøre seg av data fra felte dyr kan henholdsvis direktoratet og fylkesmannen pålegge jegerne vederlagsfritt å stille til disposisjon/levere inn skrotten eller deler av viltet for vitenskaplige formål. Dette vil normalt innebære kjønnsorganer for kjønns- og reproduksjonsanalyser, tenner/kjever for aldersbestemmelse og mindre vevsprøver for analyse av slektskap, miljøgifter m.v.

Ad § 7

Ethvert skudd som løses mot rovvilt skal anses som treff og den/de som deltar i fellingen skal foreta undersøkelser i marka dersom dyret ikke faller for skuddet. Dersom det finnes noen som helst grunn til å anta at dyret kan være truffet, plikter den/de som har deltatt i fellingen å ettersøke viltet på beste måte. Ettersøket skal planlegges nøye.

Ved skadeskyting kan vedkommende forvaltningsmyndighet som har gitt tillatelse til felling i henhold til §§ 3 og 4, midlertidig eller helt inndra tillatelsen(e) som gjelder for deler av eller hele området tillatelsen(e) er gitt for. Tilsvarende kan fastsatt kvote helt eller delvis bortfalle hvis det skadeskytes gaupe under forsøk på felling i medhold av § 5.

De som har deltatt i forsøket på felling da dyret ble påskutt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Dette er likevel ikke til hinder for at forvaltningsmyndigheten kan fastsette andre vilkår om økonomiske forhold i en tillatelse om skadefelling (§ 3).

Ad § 8

Direktoratet kan delegere myndighet til fylkesmannen til å iverksette skadefellingstillatelse etter § 3 og til å knytte nærmere vilkår til denne, jf kommentarene til § 3 om betinget skadefellingstillatelse. Bakgrunnen for dette er blant annet behovet for nær kontakt mellom næringsinteressene og besluttede forvaltningsmyndighet og behovet for en lokal vurdering av mulighetene for og eventuell iverksetting av andre forebyggende tiltak. En eventuell iverksetting av en fellingstillatelse vil dessuten kunne skje raskere.

Direktoratet gis her mulighet til å overlate den videre praktiske handteringen av lisensjakten til fylkesmannen.

Ad § 9

Direktoratets vedtak om å gi fellingstillatelse eller betinget fellingstillatelse etter § 3, jf § 8, kan påklages. Det kan også klages på fylkesmannens vedtak om å iverksette eller ikke iverksette en slik fellingstillatelse.

NY BROSJYRE FRA DN

Direktoratet for naturforvaltning har kommet med en ny forskrift om erstatning av skade på husdyr forvoldt av fredede rovdyr. Reglene er gjengitt i en smakfull 4-siders brosjyre, som kan fåes fra fylkesmennenes miljøvernavdelinger. På neste side gjengir vi reglene.

Regler om erstatning for skader på husdyr voldt av bjørn, jerv, ulv, gaupe og kongeørn, og om kompensasjon for ulemper for dyreeiere

Skader på sau, geit, hest og storfe voldt av bjørn, jerv, ulv, gaupe eller kongeørn samt ulemper for dyreeiere, erstattes/kompenseres av det offentlige etter søknad fra skadelidte.

Skadelidte må ha fast bopel i Norge. Hvor skadelidte er et selskap, en sammenslutning eller stiftelse må dets sete ligge i Norge.

Det ytes ikke erstatning når skadelidte er staten eller når staten har den overveiende økonomiske interesse.

Det skal ytes erstatning til skadelidte når det er ført bevis for, eller sannsynliggjort, at skaden er voldt av bjørn, jerv, ulv, gaupe eller kongeørn.

Dersom erstatning ytes for sannsynliggjorte skader, skal det minst gjøres fradrag for normaltap.

3

Det er et vilkår for erstatning at skadelidte har gjort det som med rimelighet kan forventes for å avverge eller redusere skaden, vurdert i forhold til de verdier som står på spill og den foreliggende risiko.

Det er et vilkår for erstatning at skadelidte har søkt å få skaden dokumentert. Skadelidte skal bidra til at skade kan avdekkes så tidlig som mulig. Straks et skadetilfelle oppdages skal det gis melding til fylkesmannen eller den fylkesmannen bestemmer.

Hvis forebyggende tiltak er gitt økonomisk støtte av det offentlige, men ikke iverksatt eller tilstrekkelig utført, vil erstatning for skadetilfeller som kunne vært avverget ved tiltakene helt eller delvis kunne bortfalle.

4

Søknad om erstatning sendes til fylkesmannen i søkerens bostedsfylke innen 1. november i tapsåret.

Søkeren skal fremmes på skjema fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning. Dersom det blir gitt feil opplysninger i søknaden, kan erstatningen reduseres eller bortfalle.

Fylkesmannen behandler søknadene og utbetaler erstatningene. Fylkesmannens vedtak kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning etter forvaltningslovens bestemmelser

5

Erstatning for sau og geit ytes etter satsen fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning. Satsene fastsettes for ett år. Det skal på forhånd innhentes uttalelse fra Norsk Institutt for landbruksøkonomisk forskning.

Som grunnlag for satsene legges slakteverdi og verdi av biprodukter. I tillegg ytes erstatning for livdyrverdi.

Spesiell avslverdi og/eller bruksverdi erstattes bare hvor kravet godtgjøres ved stamboksavskrift eller liknende dokumentasjon.

For andre husdyr fastsettes erstatningsverdien av fylkesmannen.

6

I tillegg til erstatning etter foranstående regler kan det ytes kompensasjon for dokumenterte omkostninger, ulemper og følgeskader som står i direkte forbindelse med tap av dyr. Slik ulempekompensasjon kan gis med inntil 25% av fastsatt erstatningsbeløp. I spesielle tilfeller kan det gis inntil 50% kompensasjon.

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller godkjenne at det utbetales erstatning eller ytes kompensasjon ut over disse reglene.

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller knytte vilkår til utbetaling av erstatninger

EN NASJONAL- PARK ROPER ULV !

En artikkel fra Newsweek

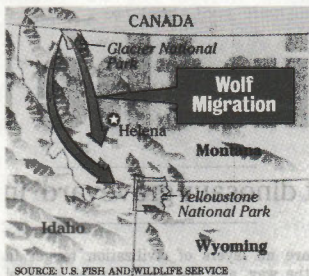
August 1992

Oversatt av Reidar Hoelstad

Skrevet av Sharon Begley og

Daniel Glick

Oh, give me a home...: Will *Canis lupus* find its ancestral range?

Go south, young canid: Packs from
Canada began spreading in 1986

"De dømmes herved til kr.350.000.- i bot og 10 års fengsel for å ha skutt denne ulven". Dette kan være virkeligheten for en amerikaner i spesielle tilfeller.

Dypt inne i Yellowstone nasjonalparks indre. Her dekkes landskapet av gressletter og buskas som et ragget teppe som strekker seg mot de nordlige Rocky Mountains.

En hann Grizzly bukserer seg frem med ei binne på slep. To bjørnunger vimser rundt da de plutselig går på et bisonkadaver. Bjørnunge stikker seg forsiktig frem og prøver å få tak i noen kjøttbiter. Noen få fot unna, med en allerede full mage koser en coyote seg med et annet kadaver. Et dusin ravner snapper også til seg noen godbiter. -Kun en vanlig morgen i Amerikas mest kjente nasjonalpark, med en stor, svarthåret, guløyet, langbeint og storpotet forskjellig. Ved siden av bjørnen og coyoten stod for hva hele verden ville kalle en *Canis Lupus* - en gråulv.

For dyrevenner og naturvernforkjempere er dette sammenlignbart med historien om den fortapte sønn. Det har ikke vært noen bekreftede meldinger om ulv i Yellowstone siden 1926, da U.S.A.'s regjering avsluttet en brutal og effektiv utryddelse med å drepe den siste krypende ulvungen. Egentlig kan denne sorte ulven med hvite markeringer fra "frokostsenen" være en ulv/hunde blanding. Muligens sluppet fri av en misfornøyd eier. Ulven ble fotografert av et profesjonelt team, som laget en naturfilm i parken.

Til tross for usikkerheten, filmen og bildene (tatt av Busch Productions Inc.) frembrakte dette også en annen hylekonsert. Fra henrykte turister til gamle "Trofast" og til den majestetiske elken (hjortedyr) som tenkte på de skremmende hylene om natten. En spørreundersøkelse foretatt av foreningen Defenders of Wildlife, resulterte i at 97% av de 25.000 spurte ønsket gjeninnføring av ulv til parken.

"Jeg er så opprømt at jeg nesten ikke holder ut" sier Rene Askins, direktør for Wolf Found som har arbeidet for tilbakeføring av denne truede dyrearten til parken. Men for mange bønder og naboer til parken ble dette marerittet som ble til virkelighet. Allerede siden 1986 har ulver utvandret fra området Glacier Park på grensen til Canada. Ca. 50 ulver lever nå i staten Montana. Man regnet med at veier o.l. ville være en sperre for ulvene på vei til Yellowstone, så i 1982 foreslo U.S. Fish & Wildlife Service å flytte 10 ulvepar til parken. Naboer til parken protesterte på at skattepenger skulle brukes til å innføre predatorer til et område med buskap og barn et stenkast unna. Faktisk er det at bøndene ville være bedre tjent med en kontrollert tilbakeføring enn at de kommer naturlig. Kontrollert tilbakeførte ulver ville komme inn under betegnelsen "forsøks bestand". Viltvoktere ville kunne avlive individer som nøt middag av arten "bufe". Men hvis ulven trekker naturlig tilbake til sitt opprinnelige område, ville den komme under betegnelsen "truet dyreart". Bøndene ville da risikere \$50.000.- (skriver femtitusen dollar) i bot og fem til ti års fengsel for å skyte en ulv.

Noen naturvernere mener faktisk at det ville være bedre om ulvene ikke kom tilbake på egenhånd. Ulveforkjemperen Hank Fisher sier: - når ulvene kommer tilbake og koloniserer seg, velger de noen ganger å dukke opp på feil sted til feil tid eller rett å slett slår seg til for nærme fast bosetting.

Viktigere er det at hvis Montanas innbyggere ikke får retten på sin side til å forsvare buskapen sin, vil de i hemmelighet drepe de ulvene de ser. (Minst 11 ulver har blitt drept siden 1986). Blandt de politisk valgte i parkadministrasjonen er det også delte meninger. Synet av denne ulven har altså vakt forskrekkelse, og noen sier at dette kan endre på mye hvis dette er en naturlig tilbakekomst.

Men vil ikke denne observasjonen bety at besøkende til parken igjen vil høre ulvehylet lage ekko i Yellowstone's daler? I løpet av de siste 20 årene har det vært et dusin ubekreftede meldinger om ulv. Denne observasjonen holder i hvert fall stikk. Den ble filmet og tillot eksperter å studere beviset. Selv om tidligere skulle ha vært ulver og ikke coyoter eller hunder, har de ikke formert seg. Dyret på den 11 minutter lange filmen er for stor til å være en coyote, og oppførte seg på mange måter som en blanding av hund/ulv ikke ville ha gjort. Vi kan likevel ikke være helt sikre. Dens oppførsel ved kadaveret indikerte at det ikke var noe tamdyr, -sier Hank Ficher. Det virket som den hadde jaktet mat i krattskogen, som ulver ofte gjør. Den virket heller ikke redd for bjørnen, -sier F&WS Steve Fritts. Dette er naturlig oppførsel for en ulv som er vant til bjørner i Montana, men ikke for et dyr som hadde vært oppvokst som kjæledyr. Likevel en vill ulv kan ikke formere seg uten at den finner en make.

Viltvokterne i parken vil prøve å holde utkikk etter ulven de neste ukene. De vil ikke avgjøre før neste måned om de skal spore og bedøve den for å ta genetiske prøver. Dette vil kunne avgjøre om det er en vill ulv. F&WS kommer til å foreta en høringsrunde i flere vestlige stater før de går til det skritt å sette ut ulv i parken.

"Vi håper å kunne gjeninnføre ulven i løpet av 1994" sier Ficher. Dette er langt fra sikkert. Kongressen, påvirket av antiulv representanter fra de vestlige statene, har lenge brukt av budsjettet for ulvetilbakeføring. De har forlangt stadig nye undersøkelser før ulver igjen kan få leve i Yellowstone nasjonalpark.

Nå ser det ikke ut som noen lenger har respekt for kongressen, - selv gråulven ser ut til å ha tatt saken i sine egne poter!

ULV I MELLOM- OG SØR-EUROPA

LITAUEN: Her anslås bestanden til mellom 400 og 1000 indivier. Ingen her er redd for ulven, og dyrene synes å være så sky at de sjelden blir sett. Jakt er tillatt, men svært restriktiv. På en av landets midlertidige pengesedler er motivet to ulver.

ESTLAND og LETTLAND: Man antar at det finnes flere hundre ulver i hvert av landene.

DET TIDLIGERE SOVJETUNIONEN: I de europeiske deler av det tidligere Sovjetunionen; de tre nevnte baltiske stater, Russland, Hviterussland, Ukraina og Moldavia anslår IUCN (International Union for the Conservation of Nature) at det finnes ca. 20.000 ulver.

POLEN: Stammen har økt de siste årene, og teller nå 800-1000 dyr. Hovedtyngden av bestanden holder til i østre deler av landet, men arten finnes også i vest. Arten er fredet april-juni.

TYSKLAND: Flere dyr som har vandret over grensa fra Polen er blitt skutt.

TSJEKKIA og SLOVAKIA antas å ha en samlet stamme på ca. 300 dyr.

UNGARN har i løpet av de siste årene fått tilbake en reproduserende bestand.

JUGOSLAVIA: Før borgerkrigen startet snakket man om 2.000 dyr. Situasjonen i dag er usikker.

ROMANIA: Det siste tallet er 2.500 dyr, men tallet er usikkert. Det utbetales årlig skuddpremier for ca. 250 dyr.

BULGARIA: Ulvestammen er liten og helt uten lovbeskyttelse.

HELLAS: Antall av 500 dyr er nevnt, og arten har på papiret et godt vern. Omfattende ulovlig jakt antas å forekomme.

ITALIA: De ca. 250 dyrene er gitt et fullstendig vern. De livnærer seg hovedsakelig på søppelplasser og på husdyr.

FRANKRIKE: Nylig har ulven vendt tilbake, trolig fra Italia. Det finnes nå 1-5 dyr i nasjonalparken Mercantour i de franske alpene. Mufflonjegerne hevder at nå blir det ikke mer å jakte på for dem, mens myndighetene lover nykommerne et strengt vern. Ulven ble utryddet i Frankrike i 1942, da de to siste ble skutt.

SPANIA: Landet hadde i 1988-89 1.500-2.000 ulver, med hovedtyngden av stammen i de nordvestre delene av landet. Dette er en økning i forhold til tidligere på 1980-tallet. Jakt er tillatt i deler av utbredelsesområdet. I både Spania og Portugal er det mange forvillede hunder, og ulvene får ofte skylden for de skader hundene forårsaker.

PORTUGAL: Nordøst i landet finnes anslagsvis 100-120 dyr. Arten har vært fredet siden 1989, men ulovlig etterstrebelse er ikke uvanlig, bl.a. med giftåte.

Canis lupus 2 og 3-1993

NYTT FRA MANGE LAND

50 BJØRNELISENSER I SVERIGE

Det ble gitt 50 fellingslisenser for bjørn i Sverige i høst. Inntil 16 av dyrene kunne være binner. Allerede i slutten av september var binne-kvoten i alle de fire områdene fylt, og jakten ble avsluttet. Det var da felt 34 dyr, nøyaktig samme tall som i 1992.

Svensk Jakt 11-1993

BJØRNEN ER EN ALTETER

Noen synes å tro at bjørnen bare lever av sau, men bildet er nok mer sammensatt enn som så. I Hagfors i Sverige hadde Ove og Birgitta Andersson besøk av en bjørn i eplehagen sin den 3.-5. september. Hele lørdagen satt Ove på verandaen og snakket med bjørnen på 20 meters hold. Bare da han var nødt til å besøke utedassen, var det nødvendig å skremme bjørnen unna for en stund.

Tidligere på sommeren hadde Anita Myrland i Orsa finnmark to ganger besøk av bjørn. Fem bikuber med tilsammen nærmere 100 honninggrammer ble lørdagsgodt for bjørnen. For å hindre ytterligere skade bidro Våra Rovdjur til å sette opp elektrisk gjerde.

Våra Rovdjur 3-1993

OTER FANGET I BEVERFELLE

I Os nord i Hedmark ble en ung oterhann tatt i ei beverfelle i en liten bekk i begynnelsen av oktober. En fellefangstkyndig i Direktoratet for naturforvaltning sier at dette er første gang han hører om fangst av oter i godkjent beverfelle. I Sverige er beverfeller ikke tillatt brukt der det finnes oter.

ENDA EN ULV TRAFIKKDREPT I SVERIGE

Natt til 18. august 1993 ble en ulvetispe drept av tømmeretoget mellom Näs og Järna ved Leksand i Sverige. Den var i vanlig godt hold og veide 38.5 kg. Den hadde ikke melk i pattene, noe som tyder på at den ikke har hatt valper i år. Det er overveiende sannsynlig at dette var den ene av to ulver som har holdt seg i området i ca. 2 år.

Våra Rovdjur 3-1993

FINLAND: NY VILTLOV OG BEDRE VERN FOR ULVEN

Den 2. juni 1993 vedtok nasjonalforsamlingen en ny villtlov. Ulven klassifiseres som jaktbart vilt, dvs. at den ikke kan jaktes hardere enn det den naturlige tilveksten tillater og slik at livskraftig bestand opprettholdes. Ulven har tidligere vært fritt vilt for alle, og offisiell statistikk over drept ulv finnes ikke. Det er imidlertid rapportert inn 20 felte dyr både i 1991 og 1992. Mens ulven tidligere var jaktbar langs hele grensa mot Russland, kan arten nå bare jaktes i det nordlige Finland, i reinbeiteområdene, i månedene november til mars. I sør kan ulv riktignok fellés etter dispensasjon fra det finske landbruksdepartementet. Det har vært betydelig strid om ulveforvaltningen i Finland, med bl.a. Erkki Pulliainen på den ene sida, og dyrevernorganisasjonen Animalia ved Hannele Luukkainen og Veli-Risto Cajander på den andre. Animalia anslår antallet dyr til under 50, og i alle fall er mange dyr felles med Russland.

Animalia og Canis lupus 2 og 3-1993

BJØRN I FINLAND

Det blir født mellom 20 og 30 bjørneunger i Finland hvert år, ifølge dyrevernorganisasjonen Animalia. På bakgrunn av dette mener de at det antallet bjørner som felles hvert år, 50-70, er altfor høyt. Vårjakt har vært tillatt, og i vår ble over 30 dyr felt. Fra 1994 er vårjakt forbudt, men jaktperioden om høsten er utvidet til 20.8. - 15.10.

Animalia

ULVER OG SLEDEHUNDER I YUKON

Under verdens kanskje hardeste hundekjørerkonkurranse, The Yukon Quest (1600 km), traff Ramy Brooks på en flokk på 10-15 ulver. Da hundespennet nærmet seg, lekte ulvene, og siden sprang de rundt spennet. Ulvene forsøkte ikke å angripe huskyene eller følge etter dem. Brooks syntes dette var en fin opplevelse, og han var aldri redd ulvene, siden han bar våpen. Hundeførere på disse kanter er alltid bevæpnet pga. at elg stadig angriper hundene.

WOLF Spring 1993

ORD I RETT TID ?

Førstegangs stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold fra Engerdal, som før valget var en ivrig avissskribent, sørget for å få dette innlegget inn i avisen Østlendingen lørdag 11. september. Altså på et tidspunkt da Fylkesmannen ikke hadde mulighet til svar før valget, som jo var 12. og 13. september.

Det er ikke nytt at personer som vil frem i politikken, forsøker å slå politisk mynt på naturens bekostning. Det nye er at man tydeligvis ikke lenger tør ta sjangsen på et tidspunkt som gir muligheter til svar før laurbærerne eventuelt er høstet. At innholdet i Gløtvolds spørsmål har vært belyst om og om igjen i pressen, delvis gjennom flere år, borger ikke for at han vil tilføre Stortinget så alt for mye nytt tankegods! hva angår rovdyrforvaltning!

Red.

Rovdyrforvaltningen i Hedmark

Åpent brev til fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen
Gjennom medier og ved flere henvendelser fra både grupper og enkeltpersoner, har jeg prøvd å følge med utviklingen når det gjelder rovdyrproblemene spesielt i Hedmark. Utfra dette og den situasjon som råder også denne beitesesongen, ønsker jeg å få svar på følgende spørsmål:

I. Hvor mye penger er det brukt på rovdyrforvaltningen i Hedmark de tre siste årene? Det er ønskelig å få framlagt budsjettet for 1993 samt fullstendige regnskap for 1991 og 1992, der det også framgår hvordan finansiering skjer. Blant annet er det ønskelig å få spesifisert regnskapet for bjørneprosjekt og eventuelle finansieringskilder utenom statens bidrag.

II A. Hvor mye kostet det å flytte den radiomerkede bjørnen fra Stor-Elvdal og til Idre-traktene?

B. Var helikoptertransporten innhentet og avtalt etter anbudsprinsippet? (Jfr. offentlig praksis generelt i slike tilfeller, og ikke minst sett i sammenheng med det offentlige praktisering i ambulanshelikoptersaken for vårt distrikt.)

III. I sommer ble det blant annet uttalt at det var for stor risiko å felle en bjørn i et område med store skader på beitedyr. Dette fordi man kunne skyte feil dyr.

A. Er det bare husdyrholdere og deres beitedyr som skal bære alle «omkostninger» og ta all risiko i forbindelse med rovdyr/beitedyrproblematikken?

B. Viser ikke en slik uttalelse at man ikke har oversikt over antall dyr, verken i et avgrenset område eller i fylket som helhet?

C. Mener forvaltningen at de har tilstrekkelig bestandsoversikt, er det ønskelig å få vite hvilket bjørneantall det offentlige opererer med for Hedmark?

IV A. Regjeringen har unnlatt å tallfeste begrepet «levedyktige bestander», dette er en av flere alvorlige svakheter i rovdyrpolitikken. Hva mener bjørneforskere i Hedmark er et minimumsantall for bjørn i kjerneområdet som er tenkt lagt hit til Hedmark?

B. Likeledes vil det være ønskelig å få en vurdering av bestandstallet for ulv, gaupe og jerv i forhold til regeringens målsetting om «levedyktige bestander».

C. Mener forvaltningen i Hedmark, som nå må ha sett en del av konsekvensene på nært hold, at en slik utvikling med utbredelse og bestandsøkning av våre store rovdyr er forenlig med fortsatt husdyrhold og bruk av utmarksarbeid i Hedmark?

D. Hvilke konsekvenser vil en slik utvikling av rovdyrbestanden ha for det øvrige viltet, og hvordan vil grunnlaget bli for jaktutøvelse og utnyttelse av f.eks. rein, elg og rådyr?

V. Husdyreierne påføres i dag store tap, ikke bare ved at erstatningsreglene for tapte dyr er utilstrekkelige og også dårlig praktisert. Men også gjennom gjeting, leting og dokumentasjonsarbeid bruker husdyreierne og andre frivillige mye tid og ressurser uten at dette blir kompensert. Tildette midler for forebyggende arbeid har også gått ned, og hvordan mener forvaltningen i Hedmark at den burde tilrettelegges dersom intensjonen om at eierne ikke skal lide unødige materielle tap skal oppfylles?

VI. Mener forvaltningen i Hedmark at det tæes nok hensyn til dyrevernet slik bietedyr/rovdyrpolitikken praktiseres i dag?

VII. Offentlig forvaltning skal ta hensyn til alle parter og interesser i sitt virke, burde ikke derfor forskningen vært skilt fra forvaltningen i rovdyrspørsmålet?

Ola D. Gløtvold

BOKANMELDELSE

Kjell I. Wålberg: Ulvene på Bjørnehøyden. Tiden Norsk Forlag 1993. 95 sider.

De fleste naturinteresserte kjenner Kjell I. Wålberg best som forfatteren av boka "Ulven" som kom ut i 1986. Denne presenterer en rekke faktiske kunnskaper om ulven. Tidligere har Wålberg skrevet flere populærvitenskapelige bøker om miljøvernfarelige emner. Analysen, den kritiske vinklingen og vernetanken er bærebjelker i disse bøkene.

"Ulvene på Bjørnehøyden" representerer en helt ny uttrykksform. Verneaspektet er i høyeste grad

beholdt, men synliggjøres denne gang gjennom en fortelling om livet til en ulvegruppe som har tilhold i de store grenseskogene mellom Norge og Sverige på Finnskogen. Det faktapregede stoffet er byttet ut med øyenvitneskildringer av landskap, planter og dyreliv, slik forfatteren tror det foregår eller har foregått.

"Hovedpersonene" i boka er Nanuk, Kela, Noa, Ho, Pavo og Gamleulven. Vi følger disse ulvene på dramatiske jakter på elg, ulvenes møte med bjørn og andre barskogdyr, det sosiale livet med etablering av rangordning, pardannelse og yngling, oppsplittinger og gjenforeninger samt dyrenes skjebnessvangre møter med mennesker. Dette er spennende og fortattede skildringer. Også faktiske hendelser er flettet inn i fortellingen, blant annet drapet på ledertispa og funnet av den hodeløse ulven vest for Glomma. Boka er således en blanding av fiksjon og virkelighet.

Språket i boka er lettfattelig og greit, med kort og enkel setningsoppbygging. Det er lite bruk av billedspråk, og fortellingen kan vanskelig beskyldes for å være særlig svulstig. Dette er kanskje både en styrke og en svakhet. Det er handlingen og nerven i hendelsesforløpet som holder liv i leseren, ikke gleden over forfatterens måte å sette sammen ord på. Kanskje skulle Wålberg ha tillatt seg "å ta av" litt mer?

Fortellingene vitner om solid faglig kunnskap om natur og dyrearters adferd og økologi. Dette er en klar styrke ved boka. I kombinasjon med spenningen og nærheten i fortellingene, særlig om ulvenes sosiale liv, vil boka kunne bli et viktig bidrag i arbeidet med å etablere en sterk opinion for vern av ulven.

Den kjente og etablerte kunstneren Magne Håland har illustrert boka. Disse illustrasjonene sammen med den fortattede handlingen gir tilstrekkelig grunn for å anskaffe boka.

RAGNAR ØDEGAARD

Med forlagets tillatelse gjengir vi en smakebit fra boka:

King svinser planløst omkring i flere timer. Han skjønner ikke riktig hva som har skjedd, men han forstår at det har hendt noe uvanlig med søsteren. Mara, som var så full av liv og lekelyst, falt plutselig sammen, som om alt liv hadde forlatt henne. Nesten samtidig som Mara ble slått i bakken av den usynlige kraften, kom det et slikt skarpt smell. Idet han kastet seg rundt, kjente han igjen den rare lukten av mennesker. Han så også at inntrengeren de jaget, ble liggende.

Han vet at menneskene er farlige. King har en nedarvet frykt og mistenksomhet overfor dem, utviklet og båret fram av forfedre som har overlevd deres forfølgelser gjennom tusenvis av år.

King vil vende tilbake til plassen der Mara forsvant. Da han etter et par timer tar mot til seg, får han igjen vær av mennesker og skremmes bort. Denne gangen er det flere av dem.

Nå bestemmer King seg for å dra tilbake til Noa og Mira. Da han finner igjen dagleiet deres, er de borte. Trolig er Noa og Mira også skremt av menneskene. De har satt kursen nordover. King følger sporene, og ser snart at de har møtt resten av flokken. Da setter han i et ul, og får svar fra et helt kor på toppen av det høye berget noen kilometer nord for sjøen. Oppmuntret av velkjente stemmer setter han opp farten, men det er likevel mørkt da han gjenforenes med flokken.

De voksne savner snart Mara og aner dessuten på brorens oppførsel at noe er galt. Nanuk og Ho blir mer og mer rastløse utover kvelden. Mara har aldri vært borte alene ei natt. De uler etter henne, men får ikke noe svar. Ved midnattstider forlater lederne flokken for å søke etter valpen. Først langt utpå neste dag vender de slitne tilbake, uten Mara.

Det flyter alltid blod under kampene, men det er sjelden at en bjørn eller hund blir drept.

BJØRN MOT PITBULL I PAKISTAN

Det er fredag i Pakistan. Folk reiser opptil 80 mil for å samles på fotballstadion. For å komme inn betaler de det dobbelte av en kinobillett. I tillegg har de fleste satt penger i private veddemål seg i mellom.

Men på banen finner vi bare tre aktører - en tam bjørn bundet i en fem meter lang kjetting og to pitbull-hunder. Bjørnen går opp på to, og hundene forsøker å rive den overende. Hver kamp varer i tre minutter. Blodet flyter, men det er sjelden at noen av dyrene blir drept. Tre dommere avgjør hvem som vant, hundene eller bjørnen.

Man regner med at det finnes over tusen kampbjørner i landet, og både de som eier bjørnene og de som driver pitbulloppdrett tjener grovt på virksomheten. Bjørneungene skal helst ikke være mer en tre - fire måneder gamle når de fanges inn. Vi må anta at dette svært sjelden skjer uten at binna blir skutt. I områdene som grenser til Himalaya finnes det bare noen få hundre bjørner igjen.

Foreningen kommer til å sende et brev til pakistanske myndigheter hvor vi både gjør rede for hva vi synes om de dyrevermnessige sidene ved dette, og hvor vi legger særlig vekt på hensynet til den ville bestanden.

Kilde: Vi Menn nr. 34 1992

NYE PINS

Denne nåla (eller pinsen) er laget i fire farger og trykken her kan bare antyde hvordan den ser ut. Den måler ca. 23 x 28 mm, er laget i 1000 nummererte eksemplarer og koster kr 55,- fritt tilsendt. Bestilles fra Silvana Engebretsen, Audenby Øvre, 2435 Braskereidfoss.

Denne koselige sauepinsen på ca. 25 x 35 mm med "Ja til ulv" kan du bestille direkte fra produsent Edda Charlotte Bøhn Nyland 105 A, 9005 Alta. Den koster kr 40,- fritt tilsendt.

ALDERSBESTEMTE ULVER

Aldersbestemmelse av drepte skandinaviske ulver er foretatt ved Matson's Laboratories i Montana. Resultatene er som følger:

Göteborgsulven, bildrept 28.5.1992	1 år
Elverumsulven, bildrept 16.7.1992	1 år
Sørlandsulven, togdrept 18.8.1992	aldersbest. senere
Kirunaulven, togdrept 24.8.1992	2 år
Jacobsbergulven, bildrept 28.1.1993	< 1 år
Ylva, lovlig felt 24.2.1993	født 1987 el. 1988

Våra Rovdjur 3-1993

ULVEFONDET

Ulvens situasjon i Skandinavia er kritisk. Sverige har noen få individer av dette unike skogsdyret i sin fauna. Noen av disse dyrene vandrer også inn over norsk territorium. Derfor må vi også i Norge være vårt ansvar bevisst og tilrettelegge forholdene på norsk jord, slik at ulvens situasjon både i Norge og Sverige blir så lik som mulig.

I nært samarbeid med fagfolk og forvaltning vil ulvefondet kunne brukes til direkte tiltak for å sikre arten i vår fauna. Vi ser viktigheten av å ha midler lett tilgjengelig, slik at raske tiltak kan iverksettes når et behov måtte melde seg. Erfaringsmessig vet vi at slike former for støtte hjelper.

Derfor håper vi at nettopp DU ser betydningen av slike tilgjengelige midler.

Ditt bidrag vil være å gi **kr. 100,- eller mer!**

Som en takk for din hjelp vil du få et ulvediplom med ditt navn påført og med en hilsen for ditt viktige bidrag til å bevare ulven i norsk natur.

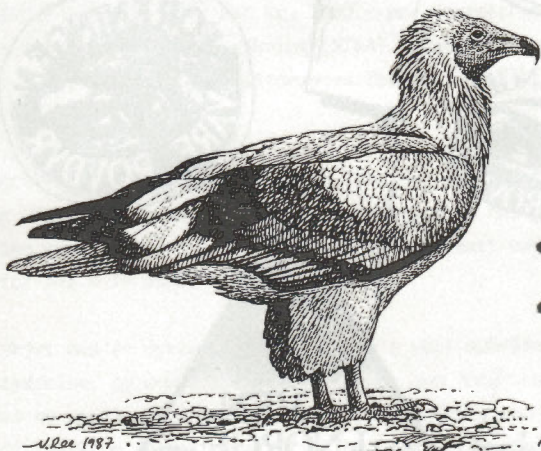
Fondets "helsetilstand" og bidragsyternes navn (dersom ikke annet angis på innbetalingsblarketten), vil bli offentliggjort i tidsskriftet "VÅRE ROVDYR". Betal ditt bidrag til ULVEFONDET pb. 17, 2420 Trysil.

Postgiro: 0806 4429494. Bankgiro: 1800.20.97644.
Husk! Skriv tydelig navn og adresse.

HJELP VÅRE SISTE ULVER I SKANDINAVIA!

ORNITOLOGISK RUNDREISE

FUGLETUR I MAROKKO

NB! Påmeldingsfrist
var egentlig 15. nov.
Ring snarest !

OPPLEV FUGLELIVET I MAROKKO MED VIGGO REE OG THOR ARNE HAUER

Bli med på en ornitologisk rundreise i Syd-Marokko og opplev landets særegne fugleliv langs kysten, i våtmark, skogsområder, fjellterreng og ørkenlandskap. Her lever spennende fugler som skallet ibis, savanneørn, berberfalk, ørkenløper, diademrødstjert og ørkendompapp. Du vil finne omlag 40

fuglearter som ikke har tilholdsted i Europa foruten karakteristiske representanter for middelhavsnaunaen og overvintrende

StarTour
TEMA
REISER

Kultur & Natur

og rastende gjester fra Nord-Europa og Sibir.

Bli med Viggo Ree, vår kjente ornitolog, og Marokko-eksperten Thor Arne Hauer på en rundreise hvor du besøker biotoper i både Atlasfjellene, korkeik- og furuskoger, ørken i Syd-Marokko og Massaelvens reservat. Du får også tid til å se gjøgler-

nes torg i Marrakech, kasbaher og souker i flere av Syd-Marokkos mest spennende og fargerike medinaer.

Rundreise

Halvpensjon. 27/1 - 1 uke

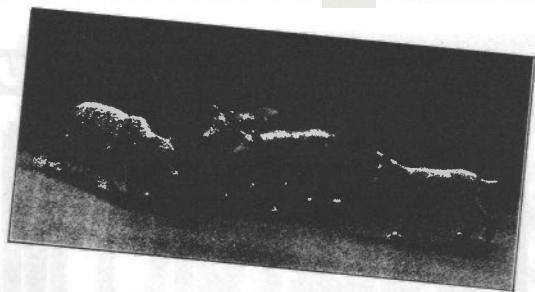
6.340

Ekstrauke i Agadir

Fra kr **730**

Ferieskatt er inkludert.

Mer detaljert program får du tilsendt ved å henvende deg til:
STAR TOUR v/Kriss Daatland, pb 10, 1321 Stabekk. Tlf. 67 12 40 86. Fax 67 12 14 66.

Foreningens logo som tøymerke 6 x 7 cm fritt tilsendt kr 35,-

Bjørn, ulv, gaupe og jerv støpt i tinn (se foto)
(ca 90-120 gram) pr. stk. fritt tilsendt kr 70,-

T-skjorte, hvit med foreningens logo på brystet, størrelse S-M-L-XL-XXL
inkl. porto og emballasje kr 95,-

Klebemerker "Vern ulven i Norge", trekantet (sidekant 16 cm) eller
rektangulært (30 x 6,5 cm), for montering på innsida av f.eks.
bilvindu pr. stk. kr 20,-
+ porto og emb. pr. sending kr 5,-

Bestill ved forhåndsbetaling ! Bank- eller postgirornr. og adresse finner du foran i heftet.

Det store ulveslaget ingen har hørt om

Vi kan ane et visst marked for øreleger herover på våre kanter, etter den siste ukes kommentarer til Dagbladets oppslag om ulvejakt på Finnskogen, årets mest omtalte jakt som ingen har hørt om.

En mulig forklaring på fenomenet kan ellers være at hittil er det faktisk ingen som har spurt noen finnskoginger om hva de tror eller vet. Det nærmeste en i så måte er kommet, er å interpellere Sally Rundberget, men hun flyttet fra Finnskogen for over 40 år siden. Men som talskvinne for tusen erklærte ulvehatere kunne man kanskje ha ventet at hun hadde hørt en aldri så liten antydning om at noen var ute etter ulven. Oppspinn, sier Sally. Det må bety at hun representerer en forening der medlemmene bare er store i kjeften.

Stine Hagstrøm, saueeiernes fremste tillitsvalgte i Hedmark, har heller ikke hørt et pip om noen jakt. Men det skal man da heller ikke vente, for Stine har jo

tidligere fått klar beskjed fra ulvehatere om at hun er altfor blåøyd og rovdyrvennlig, slik at de ikke engang vil være med i foreningen hennes. Derfor skjønner vi godt at Stine ikke får være med på ulvejakt. Nå vil hun da også gå over til kaniner.

Da tror jeg vi skal legge større vekt på kommentarene fra den gamle ulvekriegeren Bjarne Fjeldseth. Han svarer både ja og nei på spørsmålet om han tror det foregår ulvejakt, og legger til at hvis det jaktet på ulv, er det i alle tilfeller myndighetenes skyld.

Selv om undertegnede har Sbedriftslegens ord for at jeg ikke har perfekt hørsel, kan jeg likevel ikke benekte at jeg har hørt om ulvejakt på Finnskogen. Så bor jeg da også der. Og hvis man da ikke også lider av hukommelsestap, bør selv de stokk døde vite at ulven i grensetraktene tross alle fredningsvedtak forfølges. Etter den berømte fellingen av tispas i Skrockarberget i

1985, er i hvert fall tre andre ulver drept og gjenfunnet i grensetraktene, og da tar jeg bare med de tilfellene som er offentlig kjent og der ulvekroppene er tatt hånd om av myndighetene. Så når det nå igjen innledes politietterforskning av ulvlig forfølgelse av ulven i

Kommentar

Kjell I. Wålberg

grensetraktene, bygger det altså på mer enn løse rykter.

Ellers kan jeg slutte meg til de kommentarene som går på at endel av opplysningene fra Dagbladets informanter ikke var særlig troverdige. For eksempel når kilden forteller at han en april-natt fant spor etter åtte ulver på en skogsbilveg, og deretter tok livet av hele flokken med gift. Selv om jeg har drevet med ulvesporing i mange år, ville jeg ikke engang under de gunstigste snøforhold kunne

påta meg å skille sporene fra så mange ulver fra hverandre. Jeg tviler også meget sterkt på om Dagbladets kilde kan. Og når samme kilde uttaler at «Ingen ulver kom ut av dette skogområdet hele den uka vi holdt oppsikt», tyder det også på en overvurdering av egne evner – og en undervurdering av ulvens.

Jeg vet ikke om opplysningen om at «15. september 1985 skjøt vi en ulvefamilie bestående av en hannulv, ei tisper og fire unger» kommer i samme klasse. Kanskje hadde ulvejegerne uvanlig flaks den dagen, men jeg blir likevel fristet til å nevne et litt pussig sammentreff: I min siste bok, «Ulvene på Bjørnehøyden», en roman med endel dokumentariske innslag, skriver jeg faktisk om seks finnskog-ulver, to voksne og fire valper, som døde denne høsten og vinteren. Kanskje har man lesere på uventet hold?

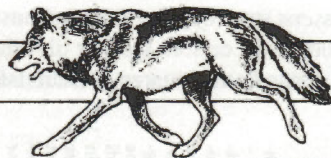
Nå vet jeg ikke om min egen fortellings opplysning-

er om seks døde ulver stemte helt med virkeligheten – hvilket de da heller ikke utga seg for – men det var trolig en avgang av dyr i denne størrelsesorden denne vinteren. Herav er det nærliggende å tro at noe skyldtes naturlig frafall, også fordi dette årets valper mistet sin mor mens ungene ennå var små. Hva vi derimot vet med sikkerhet – og nå henviser jeg igjen til hva som er offentlig tilgjengelig av informasjon – er at i hvert fall to av ulvene som beviselig ble drept denne vinterseongen, ble tatt av dage atskillig senere enn 15. september. En av dem ble heller ikke avlivet med gevær, men ble drept på en atskillig mer bestialsk måte.

Så enten var det store ulveslaget dengang enda større enn hva Dagbladets story forteller, eller så har vi et nytt bevis for at ulven har inspirert til nok et eventyr.

Etter Oslo-pressens store oppslag tidlig på høsten om organisert ulvejakt på Finnskogen, kom en av de som kjenner til forholdene bedre enn noen, Kjell I. Wålberg, med denne kommentaren i "Glåmdalen" 4. september :

Fra historien

Mye bjørn i år!

Tiden for dramatiske møter med bjørn i fjellet begynner å nærme seg. Meldinger om den slags kommer hvert år og ofte har det vært vanskelig, enn si umulig å kontrollere riktigheten av disse.

Vår hovedstamme lever nå etter hva sakyndigheten kan fortelle i Vassfartraktene. Men at den huserer også andre steder er en kjent sak. I fjor ble det sett en bjørn ved Røine i Valdres, ikke langt fra bebyggelse.

Et møte med bamse brakar ønsker en seg ikke, en har respekt for ham, og meldinger om at han er observert er alltid egnet til å innhulle stedet i et uhygens slør.

Selv om bøndene ikke er noen store psykologer, så er de klar over dette faktum. Byfolk liker ikke bamsefar. Bøndene liker ham ikke mer enn byfolkene gjør, men derimot liker de multer! Og der er det essentielle.

Tar en seg en tur over noen av fjellets multemyrer i år, vil en se at avblomstringen og knoppingen har gått bra og alt peker i retning av kronår på multer. Derfor varer det ikke lenge før meldingene om at det er sett bjørn begynner å strømme inn. For bøndene vil ha multene for seg selv, skr. T. S. i Dagbladet.

VELGEREN, GJØVIK, 31. JULI 1945

Bjørnehistorie fra Hallingdal.

Bjørnen vilde hoppe over gjerdet til storvegen.

En ung gutt, Olav Bakke, Lioddan i Skaret, en tur, og da han ved 11-tiden skulde gå hjem, fikk han ved gården Benterud se en stor bjørn komme over jordet og opp mot gjerdet bare 15 meter fra vedkommende. Bjørnen la forlabbene opp på gjerdet og gjorde seg i stand til å hoppe over, men da Bakke syntes at bjørnen tok til å bli for nærgående sparket han i grinden for å skremme bjørnen. Da snudde bamsen om og i stedet for å hoppe over gjerdet tok den vegen over jordet og tvers gjennom en hvetåker og ut mot skogkanten, og fortsatte bortover jordet til den ble borte for ham. Det er uten tvil at det er bjørn som har vært på ferde, for den etterlot seg tydelige spor i åkaren, skriver Drammens Tidende.

PORSGRUNN DAGBLAD, 20. AUGUST 1945

Bjørn på Holleia?

Bærplukkere mener å ha sett den.

Noen bærplukkere som var på tyttebærtur på Holleia nylig, mener å ha sett bjørn der. I Skottlandskogen kom de plutselig på et loddent, svart uhyre som flyktet avsted i lange byks. Det utstøtte også noen stygge brøl, men fant det allikevel rådligst å ta flukten. Tidligere i sommer da en mann var på hesteletting, fikk han også se et sådant dyr og mannen mener også at det må ha vært bjørn.

DRAMMENS TIDENDE, 22. SEPTEMBER 1945

En svær rusk av en bjørn sett i Åmli.

Etter hva «Grimstad Adressetidende» får opplyst ble det forrige torsdag sett en svær rusk av en bjørn i Åmli. Det var bærplukkere som først så den og meldte av til folk i bygden.

Sist fredag gikk et jaktelskap ut for å lete etter den og ble omsider oppmerksom på den, da den gikk over jernbanelinjen mellom Øy og Åmli — men kom ikke på skuddhold.

Det er selvsagt ikke så lite av en sensasjon å treffe over bjørn så langt nedover.

GRIMSTAD ADRESSETIDENDE, 17. OKTOBER 1945

Ferske bjørnefår ved Brenthøl i Vassfaret.

Fleire saueigarar i Nes har dregi dyra frå bjørnetraktene, og somme flytter buskapan på heimstolane.

Bjørnen har ikkje leti høyrte frå seg i sommar, når vi unnatek meldinga i siste nummeret av Hallingdølen at det var funni ein sundriven sau ved Grønli heimsæter i Nes. I fjor herja bjørnen stygt nord i Vassfaret. Fleire bønder mista mange sauer. Det kan nok vera at tobeinte var ute etter sauslakt og, men ein meiner at dei fleste saudrapa hadde bjørnen på samvitet sitt.

No blir meldt frå Nes at sæterfolk har råka på ferske bjørnefår ved Brenthøl, som ligg nord i utkanten av Vassfaret. Folk vart uroa av denne meldinga, ein kan ikkje vera trygge for at bjørnen tek oppatt sauslaktinga i haust. Det blir meldt at fleire saueigarar alt har dregi dyra lenger ned mot bygda. Dei vil ikkje ta vågnaden med å ha dei gåande i bjørnetraktene lenger. Samstundes flytter ein del på heimstolane med buskapan. Det er tidlegare enn vanleg.

HALLINGDØLEN, ÅL, 9. AUGUST 1945

Bjørn i Hvarnes?

Det har i lengre tid vært ymtet om at det skal holde til en bjørn i Hvarnes—Andebu-traktene. Bjørnen skal srelfe omkring i Haugen skog. En dame som har vært i skogen for å se til buskapan, mener å ha hørt bjørnen gjø i retning av «Pikevannet».

VESTFOLD ARBEIDERBLAD, TØNSBERG,
17. JULI 1945

Bjørn sett ved Ådalskoia.

En skogsarbeider fikk seg en ordentlig forskrekkelse i livet.

For noen dager siden hadde en skogsarbeider en uhyggelig opplevelse like i nærheten av Ådalskoia. Han kom gående på veien fra Gulsplasseteren, da han like ved den lille myren ved Stormyr ble var en bjørn 10 å 15 meter fra seg. Bjørnen hadde øyensynlig sovet og var blitt skremt, for den ble sint og reiste seg i all sin velde på bakbenene.

Mannen fikk seg en ordentlig forskrekkelse i livet og stakk av det beste han hadde lært. Senere har flere skogsarbeidere fortalt at de har sett bjørnen.

Ikke så mange hundre metrene fra Ådalskoia finnes en gammel bjørnestilling. En elgjeger vi har snakket med, mener at det har vært elg i strøket også før og under elgjakten. I et vanligvis fint elgterreng fantes det nemlig ikke elg lår.

RINGERIKES BLAD, HØNEFOSS, 9. OKTOBER 1945

Mikkel Storeli skjøt en slagbjørn i fjor.

Nå kan det sies det en måtte tie med for ett år sia.

Svært mye av det som kan sies og skrives nå måtte omgis med den største hemmelighet for ett år sia. At en mann gikk på jakt etter slagbjørn kunne i verste fall ført til dødsdom. Slik var det den gang prøysserhælene trødde egenmektige på norsk odeisjord.

Nå er det ikke lenger noen fare med å fortelle at det ble felt en slagbjørn i Vasfartraktene i fjor. Og mannen som skjøt heitte Mikkel Storeli fra Liodden i Nes.

Det er kjent at det fins en bjørnestamme i Vasfartraktene som ligger mellom Hallingdal og Hedalen. År om annet har bjørnen gått på rov etter sauer i disse øde fjelltraktene. Og voksne sauer og lam har blitt slått ihjel av bamsen. Sauedriftene kan ikke føle seg heilt trygge der bjørnen har sine farveger.

Bonden Mikkel Storeli saknet noen sauer på ettersommeren i fjor og tok derfor ut på leiting. Sauene fann han ikke att, de var drept av bjørnen. Og udyra fikk han også i sikte,

idet han ble var tre store bjørner ved sin sæter i Vasfartraktene.

Som rimelig kunne være ble han arg over sauedrapene og ønsket steig opp i han om å ta hevn. Han var ikke av tyskernes «lydige gutter» og leverte sitt gevær. Han dro heim att, men tidlig neste morgen bar det til skogs att, med gevær og ammuni-sjon.

Han hadde ikke gått lenge før han fikk øye på de tre bjørner att. De hadde ikke oppdaget skytteren som stod under noen trær bare 5 meter fra dem. Da dyra var labbet litt forbi, small det, og etter et forferdelig brøl ble den eine straks liggende att på slagmarka, mens de to andre forsvant inn i skogsødet.

Da nyheten om den skutte bjørnen tok til å sive ut blant bygdens folk og blant dem som hadde mistet sauer om åra ble det stor glede. Folk ville gjerne uttrykke sin takknemlighet til Mikkel Storeli, og det gjorde en ved å samle inn en stor pengegåve som ved en festlig aften i heimen hans ble overrakt bjørneskytteren. Deltagerne hygde seg bl. a. med en svingom med bjørnefelden, en attraksjon av de sjeldne.

HALLINGDØLEN, ÅL, 2. AUGUST 1945

Bjørn i Hattfjelldal.

På en gård ved Unkervatn var det noen barn som lekte med å skyte med «pilbørse». Mens de **holdt på med dette kom en svær** hund ruslende mot dem og de skjøt mot den, men traff ikke. Men da de skulle hente pilen tilbake og kom temmelig nær hunden oppda-

get de til sin skrekk at det ikke var noen hund, men en bjørn. De tok naturligvis benene fatt det forteste de klarte og kom seg velberget heim, fortelles til oss.

HELGELANDS AVIS, 7. FEBRUAR 1945

Bjørn, gaupe og Varg herjer i Sørli

Etter det lensmannen i Lierne forteller til Nidaros, nar man i løpet av sommeren og høsten hatt adskillige besøk av rovdyr, fortrinnsvis i sauflokkene, og helst i Sørli. Mange sauelere har mistet pene dyr i løpet av ettersommeren.

— Hva slags rovdyr er det?

— Både bjørn, varg og gaupe.

— Er man sikker på at bjørnen er representert? spør vi litt tvilende. Men lensmannen deler ikke tvilen.

— Det er konstatert, sier han. Vi har hatt noen eksemplarer av arten gående i flere år, og de er neppe blitt færre, nå under den årslange «jaktferien».

— Annpå: Blir det storjakt i Lierne i høst?

— Ennå er ingen bæreløve for våpen kommet hit, men det er mange som har søkt, og jeg går ut fra at det blir nok så mange som får innvilget søknad.

— Har viltbestanden tatt seg opp?

— Jeg har inntrykk av at den nå er temmelig god

NIDAROS, 6. SEPTEMBER 1945

Trolig ulv i Gausdal

GAUSDAL: Ulven i Gausdal spøker nok ennå inne på kjølen. I de siste dager har et par jegere vært av sted for å lete etter den, og de har funnet spor som de mener kan være ulvespor. Hund kan det i hvert fall ikke være, mener de - et eller annet udyr må det være som går inne på kjølen.

Men det later til at dyret er meget sky, og jegerne har ikke greid å komme innpå det.

Gudbrandsdølen
4. januar 1936.

Skremmer bjørnen elgen i Nordli?

Rovfuglen gjør skade for tusenvis kroner bare i en enkelt fjellbygd. Nå må det ryddes kraftig opp i rovfuglbestanden

Fra Nordli skrives til «Namdalen»:

«Ja nå lakket det til elgjakten, men her i traktene er det ikke store voner om elg i år. Lurer forresten på om det er bjørntasser som går, her og skremmer elgen.»

«Det var slett ikke dårlig med fuglekull her i år — både av orrfugl og rype, men nå ser det dårligere ut. Det er forresten alt for mye rovfugl i skog og mark. Det må bli en organisert og energisk jakt på den om vi skal få en god småviltbestand. Vi har ikke råd til å fø på all denne rovfuglen. Dette tiltaket må fjellstyrene gå i spissen for. Bare her i Lierne går det verdier for tusenvis kroner tapt på grunn av rovfuglens herjinger.»

NORDTRØNDEREN OG NAMDALEN, NAMSOS,
19. MAI 1945

EN BJØRN er nylig skutt i Plurdalen i Rana av Jon Storsteinhaug. En har merket at bjørn har vært på ferde derinne da man i følge Helgeland har funnet 5 ihjelrevne sauer i området ovenfor Tapperskar og Storsteinhaugen.

Tre levende bjørner

hadde nordgående hurtigrute «Nordstjernen» med torsdag. De tilhører det norske luftvåpen, og flygerne har hatt dem til mascotter i leiren i Little Norway i Canada, hvor de gikk og ruslet omkring husene nesten som vanlige husdyr.

Da Little Norway ble solgt, tok guttene sine firbeinte venner med seg, og no skal bjørnene til en av luftforsvarets forlegninger i Nord-Norge.

De celebre passasjerene hadde med seg en flyoffiser fra Little Norway som oppasser.

HELGELANDS AVIS, MOSJØEN
2. JULI 1945

TIDENS KRAV, NR. SUND 15. SEPT. 1945

STYRET

- Leder** Morten Bilet, Slengåsen 7, priv. / fax 63 87 94 39
2020 Skedsmokorset arb. 22 16 00 10
mobil 94 25 65 39
- Sekretær** Yngve Kvebæk, Maridalsvn. 225 C,
0467 Oslo priv. 22 95 08 66
- Kasserer** Jon Bekken, H. Hårdrådes v. 4,
2322 Ridabu priv. 62 52 69 84
- Redaktør** (barselspermisjon)
Hilde Aaseth, Nordvivegen 60,
2312 Ottestad priv. 62 57 83 56
- Styremedl.** Burny Iversen, Nordborgveien 7, priv. 62 41 57 87
2400 Elverum arb. 62 41 18 00
- Geir Sjøli, Furusvingen 33,
2164 Skogbygda priv. 63 90 85 35
- Per Kristian Stokke, Flikka,
4400 Flekkefjord mobil 94 18 94 14
- Vararepr.** Ragnhild Eklid Grendal, Grindal,
7393 Rennebu priv. 72 42 61 63
- Astrid Haagensen, Bergabakken 4,
Brevik, 1464 Fagerstrand priv. 64 93 91 87
- Paul Granberg, 2620 Follebu priv. 61 22 00 06
- Stig Anderson, Fjæremoens,
4890 Grimstad priv. 37 04 33 80
arb. 37 02 50 00

Lokalkontakter (i tillegg til styret)

Nord-/Midt-Troms

Hans Prestbakmo
Trollbakken 6
9220 Moen
p/a 77 83 13 24

Sør-Trøndelag med

Trollheimen

Morten Ree
7332 Løkken
p 72 49 63 91

Ottadalen

Per Bådshaug
Boks 155
2686 Lom
p 61 21 14 18

Sogn og Fjordane

Roar Solheim
5843 Slinde
a/p 57 67 93 67
mob 94 12 51 88

Hordaland

Rune Olav Vetås
Kolstibotn 54
5030 Landås
p 55 27 04 93

Rogaland

Svein Efteland
Boks 190
4060 Kleppe
p 22 48 33 47
a 22 42 11 07

Vest-Agder

Eivind Mauland
4653 Hægeland
a 38 02 22 65

Vest-Finnmark

Tom Eirik Ness
Miljøvernkontoret
9520 Kautokeino
a 78 48 50 95

Sør-Troms

Ole Halvorsen
Strøimen
9410 Børkenes
p 77 09 24 92

Røros

Tom Johansen
Skjvedalen
7460 Røros
p 72 41 38 35

Valdres

Svein Sørli
Vestringsbygda
2910 Aurdal
p 61 36 46 94

Buskerud

Viggo Ree
Pamperudbakken
3530 Røyse
p 32 15 77 15
fax 32 15 78 22

Vestfold

Helge Schjerve
Parkveien 11
3190 Horten
p 32 73 09 65

Telemark

Asbjørn Solvang
Greg. Dagsongt. 210 A
3900 Porsgrunn
p 35 50 17 02
mob 94 17 14 07

Øst-Finnmark

Hans Dransfeld
9930 Neiden
p 78 99 63 07

Nordland

Hans Gundersen
Vidrek
8520 Ankenesstrand
p 76 95 96 55
a 76 92 34 00

Nord-Østerdal

Hans J. Engan
2500 Tynset
p 62 48 04 40

Land

Geir Høitomt
Rute 527
2870 Dokka
p 61 21 13 20

Sør-Hedmark

Ole-J. Myhrvold
Soleiebakken 62
2200 Kongsvinger
p 62 81 40 36

Aurskog/Høland

Svein Evensen
Lille Husebyevei 9
0379 Oslo
p/a 22 52 05 68

Aust-Agder

Arne Flor
Gunnar Knudsens v 36
p 37 03 16 95

Returadresse:

Foreningen Våre Rovdyr Postboks 17, 2420 Trysil